I

Ти пам'ятаєш, друзяко, своє далеке дитинство?

Коли ти, одірваний жорстоко від мамки, плакав невтішно, шукаючи цицьку губами.

Коли тихенько поскімлював, пригадуючи її ніжний язик, що так любовно тебе вилизував.

Пам'ятаєш?

А юність свою?

Коли кров грала у жилах, і весь світ слався під ноги...

Пам'ятаєш луг широчезний з озерцями-блюдечками, куди ми припливли за печерицями: я, дружина і ти? Пливли вузенькою річкою, що впадала в Сулу, і ти щоразу поривався стрибнути у жабуриння, в зело, у ряску — за водяними курочками, що безстрашно бігали поруч, а я, веслуючи, гукав до дружини, щоб тримала за вуха. Бо тебе за вуха лиш можна і вдержати, такі вони були довжелецькі. Пам'ятаєш, як ти стрибонув уже на берег і помчав, помчав, замалим не в повітря злітаючи, і вуха твої аж палахкотіли на сонці, а озерця вибризкувались на зелену травицю... І дзвеніла під тобою земля, і перелякано розліталась вся ота нечисть, що наїлась в траві... Ти літав, не знаючи втоми, і юна кров кипіла в жилах твоїх, і очі горіли од захвату.

І потім ти хлебтав воду і не міг нахлебтатись...

Гай-гай, коли все те було і куди воно поділося! Час, братухо, така штука химерна, що ні зупинити його, ні повернути. Не встигнеш оглянутись, а вже й по життю...

Хіба ще лишаються спогади...

Та не дивись ти на мене своїми очима космічними, не виймай мою душу! Я тужу за тими днями благословенним не менше од тебе.

І пригадую... Пригадую... Пригадую...

Пам'ятаєш Омельківну? Як вона ледь Сонця ногами не збила?

Воно аж сахнулося, Сонце, налякане до смерті. І добре, що не дременуло, не сховалось за обрієм, а то що б ми робили у темряві?

Що б робили оті дивовижні істоти, які оточили тебе, од захвату охкаючи? У тебе ж лиш голова витикалася з кулька целофанового, тобі дуже хотілось пі-пі, але ти ніяк не міг задню ніжку задерти, бо отой, що тебе вніс до двору, притискав тебе до грудей, так, наче боявся впустити. Земля ж ген-ген унизу, аж в голові паморочиться!.. Ти дивився на них, не розуміючи, чому вони всі такі збуджені й так кричать, адже ж їм не хотілось пі-пі, бо не задирали ноги. А вони, перебиваючи одне одного, по черзі гладили тебе по голівці і згадували якісь гроші, ще про них отой, який тримав тебе на руках, сказав гордовито:

— Я за нього п'ятсот карбованців одвалив!

— Аж п'ятсот! — сплеснула руками ота, у фартушкові.

— Це спанієль. Чистокровний. З паспортом.

— Отаке мале — і вже з паспортом!

— Вигорнув усі до копієчки гроші! — поскаржилась та, що їхала разом із вами в машині. Всю дорогу тримала тебе на руках. Час від часу цілуючи в лобика. Що таке гроші, ти не знав. Не доводилось нюхати.

— Як же його ви назвали?

— Джой. По-англійському — радість.

Зачувши слово "Джой", ти ворухнув хвостиком. Уже затямив, що це твоє ім'я. Добре, що хвіст коротенький, рухається вільно в кулькові...

Але коли ж його спустять додолу? Невже вони не догадуються, як він хоче пі-пі?

Врешті догадались, спустили.

Він одразу ж задер задню ніжку, і очі його були при цьому серйозні, як у професора, що розгадував якусь світову таємницю.

Підійшла ще одна, теж у фартушкові, і фартушок той пахнув дуже смачно, хоч Джой як не принюхувався, так і не міг втямити, чим же.

— Ой, який красивенний! Як його величати?

— Джоєм. Це спанієль. На качок полюватимем.

— Джойчику, ти будеш бабу провідувати? Будеш, ге?

Джой ворухнув хвостиком ввічливо: буде.

— А я тебе молочком пригощатиму.

Джоїв хвостик замиготів, закрутився. Адже мова йшла про молоко. Материнське. Од якого йому так важко одвикати. Він ще не знав, що це — молоко од корови. Страшної істоти рогатої, зростом до неба, яку він щоразу обгавкуватиме, за парканом ховаючись.

Омельківна (так звали оту з смачним фартухом)... Омельківна стала щось говорити: Джой зрозумів, що це — не до нього.

Ворухнув хвостиком, пробачаючись на всяк випадок, пішов у траву, обнюхуючи кожен сантиметр.

Було дуже жарко. Ні війне, ні шелесне. Джой побродив— побродив та й вирішив сховатися в тінь. Найгустіша тінь була позаду Омельківни. Він під її ногами і влігся.

І тут Омельківна стала прощатися. Одступила, перечепилась об Джоя та й задерла ноги до неба.

— А щоб ти здох!

Пішла, охкаючи, а Джой все ще сидів, ображений: мало того, що ледь не задушили, так ще й смерті йому побажали!

II

А пам'ятаєш свою першу гадюку?

Не вужа, вуж — безборонна тваринка, тільки й того, що сичить, обороняючись, а справжню отруйну гадюку.

Як ти розігнався в кущі, та й налетів на гадюку. Що, скрутившись пружиною, метнулася тобі назустріч голівкою-списом.

Інстинкт тобі підказав, що тварина ця дуже небезпечна. Далекі пращури, про яких ти навіть гадки не мав... пращури, що їх жалили в свій час отруйні гадюки, враз озвалися застережними голосами: не підходь! Тримайся подалі!

Але поклик мисливця залунав у тобі: це — здобич. Яку ти мусиш узяти.

Не впусти!.. Не взівай!

Він, цей поклик могутній, помножений на тисячолітній досвід пращурів, підказав тобі, як треба діяти.

Ти став гавкати. Шерсть на загривку наїжачилась грізно, очі налилися люттю. Гавкаючи, ти став імітувати, що ось зараз вчепишся в змію іклами. Наскакував, зберігаючи, однак, безпечну дистанцію. Щоб смертельне жало тебе не дістало.

Змія раз по раз викидала гострого списа в твій бік, змія все лютіше сичала, крижані очі її дихали смертю.

А ти заходився довкруж неї кружляти. Кружляти і гавкати.

Кружляти, як вихор, аж у тебе змія замиготіла в очах.

У гадюки теж голова пішла обертом од твого кружляння шаленого, вона стала все частіш помилятися, викидаючи списа у порожнечу.

Ось черговий невдалий кидок, гадюка на мить підставила шию.

"Вперед!" — команда мисливця.

Ти метнувся вперед, учепився іклами в потилицю. Пружний тулуб гадюки вмить обплів твою ногу, і ти, напружившись, щоб не впасти, перехопив тулуб нижче, став люто тіпати ворога.

Хруснув хребет, змія враз обм'якла, безсило повисла в зубах.

Випустив з пащі, одскочив: змія не ворушилася.

Не хотілося їсти, бо ти добряче поснідав. Подумав-подумав, прислуховуючись до шлунка переповненого: ні, краще сховати.

Нагорнув носом землю ще й листям присипав. Погавкав сердито на ворона, що кружляв над головою: "Це моя здобич!"

Задер ніжку, місце помітив, побіг. Ти й досі облизуєшся, згадуючи смак перемоги.

Ну й довгий же в тебе, діду, язик — очі можеш дістати!

Пригадуєш, як ми вмирали од сміху, коли мій внук узяв та й намазав тобі медом носа? З низу аж до верху. Сантиметрів десять, якщо не більше. І як ти заходився того носа облизувати. Язик запросто діставав аж до лоба, навіть в очі залазив, ти очманіло тряс головою, а ми сміялись до сліз.

Онук ще побіг по мед, але дружина пригрозила і йому носа медом намазати:

— Годі над твариною знущатись!

А ти, блаженна душа, і не подумав образитись. Весело гавкав невдовзі, за внуком ганяючись.

Ти знаєш, про що я часто думав, на тебе дивлячись? Що Бог сотворив отаких, як ти, псин спеціально для того, щоб продемонструвати людям, як треба любить своїх ближніх.

Всіх без винятку.

Хто б до нас не прийшов, ти його зустрічаєш як найдорожчого родича. Од твого гавкоту аж вікна бряжчать: та погладьте, погляньте, хто до нас завітав! Ти ладен його обіймати за ноги, а якщо й пощастить — то й поцілувати у вухо. У губи — ні, бо мало чим може смердіти із рота! Тютюновим димом, горілкою чи іншою бридотою. Й, окрім того, мало якої нечисті можна од людей набратися. Хоча б того СНІДу.

А так — лизь-лизь у вухо.

Так ти любиш людей...

Гадюк же не любиш.

Ну, гаразд, з гадюччям все ясно. Все ясно з гадюками. Тепер ти їх і очі заплющивши, упізнаєш, зміюк.

III

А вчительку? Не забув свою першу вчительку? Училку, як кажуть деякі комп'ютеризовані придурки.

Гарчить, що не забув.

Та й де ж забути той перший і останній урок!

Училка... Тьху, й до мене приліпилось це слово паскудне!.. Учителька була така красивенна, як сказала б Омельківна, що ти так і прикипів до

неї очима. Довго принюхувався, аж чорний п'ятачок ворушився, підкрадаючись все ближче і ближче, а вона не звертала жоднісінької уваги на тебе. Ворушила сріблястими крильцями, вигиналась кокетливо станом, з-під спіднички, помережаної яскравими смугами, витикався симпатичний задочок.

І тобі захотілося задок той лизнути.

Спершу понюхав. Задок пахнув медом. Солодким-солодким.

Гавкнув питально, учителька — нуль уваги на тебе.

Тоді ти обережненько ткнувся носом в задок.

Й одлетів. Й перевернувся на спину.

І завищав на весь світ пронизливим собачим плачем.

А ви б не вищали, коли б вас у кінчик носа вжалила зненацька оса?

На вискіт той, що долітав аж до неба, повилітали з хати хто тільки був.

Допитувалися, що з тобою, хто тебе скривдив, а ти вищав і щосили трусив головою. І ніс твій все більше наливався вогнем.

— Бджола, мабуть, вкусила,— сказав син.

— Ні, скорше оса... Або шершень... Від бджоли жало лишилося б.

Син одразу ж погодився, що таки оса... а то й шершень. А тобі од цього не стало легше. Ніс став важкий, наче гиря, і ти не знав, куди з отим носом поткнутись....

З того часу ти десятою дорогою обходив тих підступних істот. Училок!

Бодай вони всі передохли!

Це ти навчився в Омельківни — лаятись. Подумки. Бо не вмів вимовляти слова. Що їх понавидумували люди хтозна й для чого.

Скорше, мабуть, для того, щоб одне одного лаяти.

Ну, хіба ж він винен у тому, що народився собакою. Джоєм, а не Василем чи Галиною. Що ніяк не научиться витирати лапи, заходячи в хату. Зате сам подає їх мити. Неприємна процедура, але мусиш терпіти, коли народився собакою.

Що крутиться весь час під ногами, і хазяйка за це тебе пуштрить... І погрожує віником. "Це ти наслідив?.. Я не встигаю прибирати!.."

І частенько тебе таки частує віником, але ти на неї не ображаєшся навіть. Ти її так любиш, що ладен за неї й життя віддати. А вона, бач, тебе віником...

Ти забиваєшся під крісло і гірко роздумуєш над своєю собачою долею. Над тим, чому люди часто не відгукуються на ласку ласкою.

Чому їх дратує, наприклад, твоя звичка класти на коліна голову, дивлячись закохано й віддано,— завжди скидають з колін твою голову, ще й скаржаться, що ти їм послинив штани або спідницю.

Або оте: "Не наскакуй!", що луна повсякчас.

А як же інакше можна продемонструвати свою гарячу любов?

Що він не зробить — все не так, все не по-їхньому.

От привезла хазяйка курчат. Не отих маленьких, пухкеньких, які самі просяться до рота. А цибатих перестарків. Він, Джой, косував-косував на них оком: обдурили хазяйку! Замість усіх білих підсунули кілька чорних. На качок диких схожих.

Заходився та й видушив чорних. Та й виклав у акуратний рядочок. А найцибатіше поніс у зубах хазяйці: "Ось глянь, як тебе обдурили!"

Крику було — не доведи Господи і помилуй!..

Ти важко зітхаєш... Ти заплющуєш очі... Ти поринаєш в дрімоту... Ткнувшись носом у прохолодну підлогу.

IV

Наступного року Джой появився на дачі зовсім дорослою псиною. Ну, не такою вже й дорослою, але роки собачі вп'ятеро куціші од людських. То й вік собачий набагато коротший. Опановуй науку життя в перший же рік, якщо хочеш жити на світі.

Не впізнавали ми Джоя.

Привезли курчат — косував лише оком. Та хвостом нервово посмикував. Запам'ятав, що які б вони не були: білі, чорні, зозулясті, рябенькі — всі до одного свої. Упаси Боже чіпати! Зате як влетять чужий півник чи курочка до нашого двору — капець! Як не втікатиме, як не кудкудакатиме — упіймає й придушить.

А не лізь у мій двір!

Саме — "мій". Бо з першого ж дня оголосив себе хазяїном двору.

З раннього ранку, вискочивши з хати, обов'язково оббіжить увесь двір по периметру, винюхуючи шкоду. Появу якогось заброди непроханого. Що гірший татарина.

У першу чергу очистив двір од гадюччя. Од зміюк та вужів. Хоч я йому і втокмачував, що вужів чіпати не слід, вуж — мирна істота, корисна навіть, бо ловить мишву. Тож придивляйся пильніше: як тільки дві жовтогарячі цяточки на потилиці, то не чіпай. Душив все одно. Був, мабуть, дальтоніком. Не розбирав кольорів.

Ганяв горобців, що курей обкрадали, зерно усе скльовуючи. Та ще, мабуть, за те, що кричали: "Жив!.. Жив!.." — коли Христос помирав.

Жодного не вдалося впіймати. Хоч ганявся — із шкіри вискакував.

Ну, а постійний ворог — їжак, бродяга безпашпортний, космополітище безрідний — до істерики Джоя доводив.

Ліз і ліз у наш двір, найменшу шпаринку знаходячи. Я вже й затикав їх, шпаринки, і сітку рибальську навішував — не помагало нічого. Як ніч — так і в дворі.

І кожного ранку — безплатний концерт. Поп-музика — оглухнути можна.

Терпів-терпів, затуляючи вуха подушкою,— не помагало нічого.

Вибігав у двір: де той задрипанець? Ага, он де. З глибочезної ями, що її встигає вирити Джой, вилітає ошмаття.

Підбігаю, сердитий: так і є! Колючий клубок, що його ні вхопить, ні вкусити, і Джой під нього люто землю підкопує. Весь у землі, як мара.

— Джой, фу!

Гавкіт ще лютіший у відповідь. І груддя — замалим мені у обличчя не летить.

— Вилазь, Джой!

Нуль уваги.

Ну, зажди ж, паразите!

Біжу по відро, повне води наливаю і назад. Виливаю все зозла до ями.

Джой виліта як обшпарений, щосили обтрушується.

"У тебе совість є?".— "А в тебе? Хто тебе, отакого, купатиме? Сажотрус сажотрусом!"

Залажу до ями, пробую взять їжака. "Та не колися, дурню, я тебе не вбиваю — рятую!" Закочую колючий клубок у відро, виношу за двір.

Щоразу подалі одношу. В надії, що не знайде дороги.

Знаходить.

І знову безплатний концерт. На весь хутір. Хочеш — вуха затикай, хочеш — слухай.

Іще був у Джоя ворог номер два (а може, й один) — котяра сусідський. Ми його прозвали Корсаром: цупив усе, що погано лежало.

Якось я навудив карасиків, пустив до ванни старої, що стояла в дворі, накрив шифериною. Хай плавають — завтра посмажимо.

А вранці — шиферина на землі і карасика жодного.

А залишиш у дворі молоко — як не вип'є, то перекине. Та ось появився Джой і оголосив Корсарові священну війну. "Джихад" мусульманський.

І почалося...

Кіт стрімголов злітав на абрикосу, вмощувався зручненько на гілляці. Кіт слухав, мружачи відьомські очі, а Джой шаленів унизу. Кіт спокійненько "вмивався", а Джой голос зривав.

— Сходи прожени! — стогнала дружина.— У мене й голова незабаром розвалиться.

Розвалювалась голова і в сусідки, хазяйки котової:

— Та прив'яжіть свого чорта, бо збожеволіти можна!

"Кота свого прив'яжіть!" — ледь не виривалося в мене.

Зціпивши зуби, вилажу на абрикосу. А ви знаєте, що то є: вилазити на абрикосу? Поміж гілля густе, отакенними колючками усіяне?

Спробуйте!

Я до кота, кіт од мене. Я вгору, а він іще вище. Ось уже й гілка згинається — нікуди далі залазить котові. Шипить, як паротяг збожеволілий.

— Кицю, кицю!.. Ходи сюди, кицю, щоб ти на цій гілляці й повісився!

Кіт стрибонув мені прямо на голову. На лисину. Проїхався кігтями та й на сусідню гілляку. А з гілляки — відчайдушний стрибок через тин та до себе у двір.

Я мацаю переорану лисину, і мені хочеться погавкати люто із Джоєм...

Я вже згадував, що у Джоя бас як у Шаляпіна. Або ще точніше — як у лева розлюченого. Хто його не вгледить — до землі присяде од страху.

Тож в найулюбленішій забаві, що її вигадав Джой, головна роль належала голосові.

З раннього ранку Джой займає позицію. Під парканом, що відгороджує наш двір од вулиці. Гукай — з місця не зрушить. Хіба що зиркне з досадою: ти що, не знаєш, що от-от ітимуть корови?

І ось вона, хвилина очікувана!

Корови сунуть рогатою річкою, а Джой люто надіта на штахетини. Реве своїм унікальним басюрою, аж дерева хиляться. Штахетини ось-ось не витримають, тріснуть усі до одної, випустять Джоя на вулицю, і тоді від череди лишаться копита та роги.

А вони, звиклі до собачого гавкоту, що супроводжує їх вздовж усього хутора, лиш очима косують. Хіба що яка націлиться на Джоя рогами (ото Джоєві свято!), махне недбало хвостом.

— Ну що, з'їв? — кепкую з Джоя.

Джой удає, що йому просто лінь усерйоз заводитись. Задирає лапу й демонстративно поливає штахетини.

А от телиця...

Телиця — то вже всерйоз.

Сусідка щоранку телицю на луки виводила, і невідомо було, хто кого веде: хазяйка телицю чи телиця хазяйку.

А якщо телиця лякалася, то й зовсім комедія: телиця устриб — і хазяйка устриб.

— Руки пообривала! — скаржилась щоразу хазяйка.

Тож телиця із Джоєм не інакше як змовились: Джоєві гавкати, телиці — лякатися.

Ідуть вони мирно удвох повз наш двір: телиця й хазяйка. Телиця — ягнятком покірним, присипляє увагу хазяйки. А Джой причаївсь за парканом.

Порівнялися, і тут починається цирк.

Джой як вискочить, як ревоне. Телиця, вдаючи, що вона страшенно злякалася, виконує таке сальто-курбет, що куди тим гімнастам! І сусідка за нею — сальто-курбет. А потім телиця як ушкварить галопом. І сусідка за нею галопом. Вчепившись щосили в налигача, щоб не впустити.

— Припніть свого чорта! — гукала не раз, телицю виводячи.

А "чорт" вже причаївся під парканом. І такими очима на мене дивиться, коли я його до хати тягну силоміць, що в мене й серце стискається...

— Що, Джой, було діло?

Джой тільки зітхає...

V

А взагалі ми з Джоєм душа в душу живемо. Разом і їмо, тільки й того, що не з однієї тарілки.

— Толю, їсти! — гукає дружина.

Джой зривається, біжить поперед мене.

Якось дружина покликала — я не почув.

Улетів Джой! "Гав-гав! — їсти ж он кличуть!"

Разом спимо, тільки й того, що не під однією ковдрою.

Хоча, коли навідаються син та невістка, він обов'язково вкладеться в них у ногах.

Якось гостювали мої друзі Володя та Галя. Вкладаються спати, і Джой тут як тут.

— Проженіть, бо спати не дасть.

— Нічого, він нам не завадить.

Джой делікатно примостився в ногах.

Заснули. А вранці Галя, ще й очей не розплющивши, повернулася цьомкнути чоловіка у щічку, та й поцілувала Джоя у морду. Ліз усю ніч попід ковдрою та поміж ними і влігся...

А ще ми любимо телевізор дивитись. У мене крісло, і в Джоя крісло. Тільки я дивлюсь на екран, а Джой солодко спить. Задком до екрана. "Ну що там цікавого!.. Президенти... прем'єри... А з чим їх їдять?.."

Якось дружина склала на моєму кріслі білизну. Я всівся на Джоєвому.

Підбіг Джой. Сів навпроти, став гіпнотизувати мене своїми очима космічними: "Злазь!"

Я — нуль уваги.

Тоді він заходився спихати мене передніми лапами. Хоч-не-хоч довелося місце звільняти.

Ліг, розвернувся. До екрана задком. "А що там цікавого!"

А даремно він зневажав телевізор. Міг би стати співаком першокласним. Заслуженим, а то й народним. Слух же як у Паганіні. Басище як у Шаляпіна.

Якось серед ночі ми проснулись од лютого гавкоту. Ухопивши ліхтарик, я побіг до дверей, випустив Джоя. Він майнув у темряву, де перелякано кудкудакали кури.

"Грабіжники!.. Курей крадуть!.."

Прихопив і сокиру, побіг, присвічуючи електричним ліхтариком. За сіткою металися кури. Ґвалт стояв такий, що аж у вухах лящало. Лиш півень не рухався — харчав, наче вішальник. І під ним щось ворушилося. Щось темне й невиразне.

А Джой налітав на дверцята, аж сітка стогнала.

Одімкнув дверцята:

— Джой, фас!

Джой блискавкою метнувся до півня.

Коли я ускочив слідом, Джой тіпав у зубах якийсь чорний кавалок.

Ще тіпнув кілька разів, кинув на землю.

Я присвітив.

Фредка!

Фредка сусідова, в якої зуби як бритви. Ухопила якось сусіда за палець — пальця як не було.

Задушену фредку я поніс сусідові: хай шиє шапку чергову, тим шапкам ціни не складеш. А півня довелося прирізати. Без ноги півень не півень.

Дружина зварила півня і віддала Джоєві. У подяку за те, що він врятував решту курчат.

І ще про ганьбу, що раптово звалилася на голову Джоя.

Ганьбу, яку він пам'ятатиме до самого скону.

Все почалося з шуліки.

Шуліка, щоб йому й крила зламалися, внадився хапати наших курчат.

Одне ухопив... друге... а третє вихопив прямо з-під ніг моєї дружини.

— А ви заведіть півня,— пораяли їй.— Півень усіх шулік одганятиме.

Поїхали на ринок. Довго ходили та приглядалися. Врешті надибали: звірюка — не півень. Гребінь горить, і дзьоб наче спис.

— Продається?

— Та продаю, бо він скоро й мені повикльовує очі! Хоч у двір не виходь.

Ну, саме такого нам і треба!

Сторгувались, купили, привезли. Пустили до курячого царства.

А тут — ти в двір. Як же без тебе!

Півень, тебе вгледівши, киркнув погрозливо і метнувсь навперейми.

Зустрілись, завмерли: два гладіатори на арені стародавнього римського цирку. Ти загарчав, гострі ікла демонструючи, та півень і не подумав злякатись. Націлився дзьобом гострющим прямо тобі межи очі, виставив шпори — смертельні кинджали: ану, давай, налітай!

А довкруж, глядачами, курчата. Всі до одного за півня вболівають.

Ще й горобці і ті заохочують півня: "Убий його! Вбий!"

А за тебе хто, Джою, боліє?

А ніхто!

Я й то рота роззявив, чекаючи, ану ж хто переможе.

І ти врешті не витримав: задком, задком та й забрався з арени.

Півень залопотів крилами, закукурікав переможно і гучно, курчата всі до одного заплескали в долоні, горобці понесли звістку про твою ганебну поразку, а ти поплівсь, мов прибитий.

І відтоді перед тим, як вийти у двір, виглядав обережно: а чи не стоїть півень поблизу.

VI

А це вже — про секс.

Бо що це за оповідання сучасне без сексу! Коли навіть літературні діди починають кидатися в секс, наче збоченці.

Тож і мені доведеться вдатися до сексу. Хоч Джой на мене й гарчатиме. Та в іншому разі цьому оповіданню світу не бачити.

Тож, од гріха перехрестившись, почнемо.

Джой закохався у Чапу.

Коли б Джой жив з батьками, вони йому голову прогризли б за цей крок необачний. Дамочка ж удвічі старша од Джоя, у неї діти йому однолітки.

Та любові не закажеш. Не закажеш любові!

Тож Джой і закохався у Чапу.

З раннього ранку, не поснідавши навіть (річ небувала!), летів до паркану і завмирав, даму серця визирюючи. Гукай не гукай — не обернеться навіть.

Нарешті появляється Чапа. Про це сигналізує мені Джоїв цурупалок: миготить так, що от-от відірветься. А вона, бісова личина, іде, вдаючи, що Джоя не помічає. Як обтяжена роками дама іде, якій не до любощів.

А для кого ж тоді прилизалася? Навела манікюр-педикюр? Ще й бант червоний нав'язала на голову? Для кого?

Джой уражений на смерть тим бантом. Присідає, вихляючи тулубом, гребе землю, аж трава розлітається, а вона — нуль уваги на Джоя.

Тут не витримує серце і в мене:

— Ходім прогуляємось.

Вдягаю нашийник, чіпляю повідок. Без повідка ані кроку: лисиці полюють на курей, а люди грішили на Джоя.

Джой цупить мене, як трактор, наздоганяючи Чапу. А вона не оглянеться навіть.

Наздоганяємо врешті.

Чапа, аж тепер угледівши Джоя, поспіхом сідає на землю. Чим — самі розумієте. То вона так береже свою цноту жіночу. Джой довкруг неї — в'юном. Джой не знає, на яку і ступити. А вона на Джоя навіть не гляне. Лиш досадливо морщить кирпатого носика: "Як мені всі ви набридли!"

Кінчається тим, що Чапа зводиться і йде в конюшину. Там поселились кроти: аж чорніє од горбиків.

Як вона дізнається, під яким горбиком сидить зараз кріт, одному Богу відомо. Але щоразу безпомилково вириває крота. Вибехкує яму — по шию дорослому. А Джой сидить поруч, не зводячи з Чапи закоханого погляду.

Не знаю, чим все це скінчилося б. Джой змарнів, перевівся ні на що, лиш ребра та шкіра, таке, хоч до лікаря. Психіатра... Джой став сам на себе не схожий, під парканом гибіючи... І я вже боявся, що Джой отак і загине.

Аж тут появився класичний трикутник, що без нього не обходиться жоден письменник.

Уособлення того трикутника — Цезар вів свій родовід ще з часів Стародавнього Риму, і коли він появився на вулиці в позолоченому ошийнику ще й з медаллю на грудях... коли він гордовито мимо нашого двору пройшовся попідручки із сяючою Чапою, я зрозумів, що козирі Джоєві биті.

— Пішли, Джой... Плюнь, розітри і забудь...

Джой глянув очима померклими та й поплентав за мною, похнюпившись.

VII

Спішу поділитися новиною останньою: Джой подався в політику. Записався в "зелені".

Так-так, у "зелені"!

У партію, що висуває своїх кандидатів до Верховної Ради. За списками партійними.

— Зарплата ж — ого! Пенсія — ого-го! Роботи ж — тільки й того, що місце відсиджуй. Та натискай одну з кнопок. Яку — й то підкажуть. Ще й лапу притиснуть.

Не знаю, розраховував Джой чи не розраховував стати депутатом (а чим він гірший од інших!.. Надивився, наслухався, аж хотілося гавкнути), але до своїх партійних обов'язків поставився дуже серйозно.

Син повернувся з полювання без жодної качки.

Досі — вцілив не вцілив, а Джой "вал" забезпечував. Підбере всіх підранків, усі болота обнишпорить.

Аж трусився — на полювання.

Якось без нього попливли на риболовлю — доки й повернулися, проплакав під хвірткою.

А це — як одрізало.

Підпливли, з човна вилізли. Син взувся у чоботи: забрідати в болота, взяв рушницю:

— Джой, рушили!

Джой — ані з місця.

— Джой, на полювання!

Джой задком, задком та у човен. Забився під лавку, вдає, що не чує. Син спробував його витягнути за загривок — гарчить.

Одяг нашийник, силоміць поволік за собою.

Краще був би й не волік! Джой як тільки побачить, що качки налітають, так щонайвище й підскакує: "Куди ви, дурні! Не бачите смерті?"

Один крижень таки налетів, як Джой йому не сигналив. Був, мабуть, короткозорий, окуляри загубив... Та й упав ганчіркою, влучним пострілом збитий.

— Джой, апорт! — скомандував син.

Джой (а що мав робити) поліз у воду, поплив. Довго кружляв довкруж крижня в надії, що той оживе та й полетить.

— Апорт, Джой!

Знехотя підібрав мертвого птаха та й поплив до протилежного берега. Виніс, поклав на сухе і назад.

Так і не приніс синові крижня убитого.

Син поклявся більше на полювання Джоя не брати. А Джой теж поклявся. Що більше вбитої качки й до рота не візьме.

Оце, здається, і все про нашого Джоя.

Лежить поруч, не зводить з мене космічних очей: "Все пишеш?.. Анавіщо?.. Кому вона потрібна, ота твоя писанина?.. Краще пішли погуляємо... Ти знаєш, яку я нірку нанюхав на схилі?.. Золото — нірка!.. Побігли?"

Побігли, друзяко, побігли. Тільки не дуже біжи, бо я щось став задихатися. Та й на тобі вже світить сивизна.

Роки... Роки, друзяко... Як скажені збігають... Не наздоженеш, не затримаєш... Незчуєшся, як і тебе зариють в отаку ж нірку, до якої ти так поспішаєш...

Тож не квапся, друзяко... Не квапся...